

**NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI
EGYETEM**
LUDOVIKA

RENÉSZETTUDOMÁNYI KAR

ÚTMUTATÓ

**A Nemzeti Közzolgálati Egyetem Rendészettudományi Karán
a szakdolgozatot/diplomamunkát készítő,
valamint konzulensek és a bírálók részére**

2022. 02. 10.

Tartalom

I.	ÚTMUTATÓ HALLGATÓK SZÁMÁRA	3
1.	A szakdolgozat/diplomamunka elkészítésére meghatározott határidők	4
1.1.	A szakdolgozat/diplomamunka Neptun rendszerbe való feltöltése	5
2.	A művek szerkezeti felépítése és a formai elvárások	5
2.1.	Oldalbeállítás	5
2.3.	A szakdolgozat/diplomamunka belső szerkezete	6
2.4.	A szakdolgozat/diplomamunka feltöltési útmutató	7
II.	ÚTMUTATÓ A KONZULENSEK ÉS A BÍRÁLÓK SZÁMÁRA	8
1.	Szakdolgozat	8
2.	Diplomamunka	8
3.	Az egyes írásművekhez kapcsolódó bírálati szempontok	8
3.1.	Konzulensi vélemény szempontjai szakdolgozat esetén (ajánlás)	8
3.2.	A bírálói vélemény szempontjai szakdolgozat esetén (ajánlás)	9
3.3.	Konzulensi vélemény szempontjai diplomamunka esetén	10
3.4.	Bírálói vélemény szempontjai diplomamunka esetén	11
3.5.	Bírálói feladatok szakdolgozat és diplomamunka bírálat esetén	12
4.	A szakdolgozat/diplomamunka bemutatása a záróvizsgán, a bíráló kérdései	12
5.	Az írásművek értékelési mutatói öt fokozatú értékeléssel	12
1. sz. melléklet:	Hivatkozások - a lábjegyzetek és a felhasznált irodalmak jegyzékének formai előírásai	14
2. sz. melléklet:	Ábrák, képek, diagramok és táblázatok elhelyezése	16

ÚTMUTATÓ

Az útmutató a hatályos TVSZ. rendelkezéseivel összhangban van, vitás kérdés esetén a TVSZ. az iránymutató!

Elérhetőség:

<https://www.uni-nke.hu/document/uni-nke->

[hu/Tanulm%C3%A1nyi_%C3%A9s_Vizsgaszab%C3%A1lyzat,_hat%C3%A1ly_2021.06.25-t%C5%91l.pdf](https://www.uni-nke.hu/Tanulm%C3%A1nyi_%C3%A9s_Vizsgaszab%C3%A1lyzat,_hat%C3%A1ly_2021.06.25-t%C5%91l.pdf) 119. oldal.

Az NKE RTK kari honlapon minden információ és mintadokumentum szerkeszthető formában elérhető:

<https://rtk.uni-nke.hu/hallgatoznak/szakedolgozat-diplomamunka#utmutato>

A honlapról letölthető, szerkeszthető szakedolgozat/diplomamunka minta dokumentumok:

1. függelék – Külső fedőlap-minta
2. függelék – A belső fedőlap-minta
3. függelék - A konzultációkon történő részvétel igazolása (konzulens írja alá)
4. függelék – Konzulensi vélemény
5. függelék – Szerzői jogi nyilatkozat
6. függelék – Felhasználási nyilatkozat
7. függelék – A bírálati lap és a bíráló ajánlott szempontjai (bíráló/opponens készíti el)
8. 9. 10. 11. 12. függelék - A szakedolgozatra vonatkozó szabályok (5. számú melléklet és függelék)

I. ÚTMUTATÓ HALLGATÓK SZÁMÁRA

A témaválasztás, határidők, a szakedolgozat/diplomamunka szerkezete

a) A hallgatók az előre megadott témajegyzék alapján választanak a szakra, szakirányra jellemző témát. Ezen belül történik meg a konzulenssel egyeztetve az írásmű pontos címének, alcímének a kiválasztása.

b) Amennyiben a hallgató az előre megadott témajegyzékből nem kíván választani, akkor egyedi témát is megjelölhet – melyet a konzulenssel egyeztetni szükséges. Az egyedi témát a tanszékvezető javaslata alapján a tanszékvezető hagyja jóvá.

c) Olyan téma választása javasolt, amely szoros kapcsolatban van azzal a képzéssel (szak, szakirány, specializáció), amelyen a hallgató tanul. A témaválasztásra is figyelemmel konzulensként olyan, az Egyetemmel munka- vagy vezényléses jogviszonyban álló oktató (mesteroktató) kérhető fel, akinek oktatói és/vagy tudományos tevékenysége az adott témához köthető.

d) Az elgondolást a konzulenssel szükséges egyeztetni, aki állást foglal a választott téma feldolgozásának főbb kérdéseiben és a szükséges iránymutatást is megadja a hallgató számára. Indokolt a témaválasztással egy időben megbeszélni a konzultációk rendjét is. A konzultációt elsősorban személyes találkozón alapuló formában kell tervezni, amelyet indokolt esetben (különösen járványügyi helyzetben) online formában, az Egyetem által engedélyezett internetes platformon is meg lehet tartani.

e) Javasolt az első konzultációra a szakirodalom kigyűjtése. A szakirodalom kiválasztásánál ügyelni kell a releváns és hiteles források felkutatására. Erre legalkalmasabbak a mérvadó hazai és nemzetközi cikkek, tanulmányok, kézikönyvek. A másodlagos források (pl. különféle honlapok máshonnan átvett ismeretanyagai) kerülendők, mivel legtöbbször ezek szűrt, olykor torzított ismeretekkel szolgálnak. Akár nyomtatott, akár online anyagot használ fel a szerző, minden esetben szükséges a szakirodalmi forrás megjelölése (az 1. sz. melléklet alapján).

f) Javasolt valamilyen felmérést, kutatást elvégezni a választott témában, ehhez viszont engedélyt kell kérni a szerv vezetőjétől.

g) 2022. szeptember 1-től az empirikus kutatásokhoz a BM Tudománystratégiai és – koordinációs Főosztály felületén kell bejelentkezni és regisztrálni (erről időben tájékoztatást adunk).

h) A diplomamunka vagy szakdolgozat véglegesítése előtt különösen ügyelni kell a dolgozat tartalmának ún. plágium ellenőrzésére. Ezt az ellenőrzést a dolgozat végleges leadási határidejét megelőzően úgy kell elvégezni, hogy még kellő idő (minimum 1 hét) álljon rendelkezésre az ellenőrzés során felmerült problémák kiküszöbölésére.

1. A szakdolgozat/diplomamunka elkészítésére meghatározott határidők

TÉMAHIRDETÉS	TÉMAVÁLASZTÁS	TÉMAVÁZLAT, kutatási terv	KONZ 1. indikatív készültségi szint 30%	KONZ 2. indikatív készültségi szint 60%	KONZ 3. indikatív készültségi szint 90%
szept. 15-ig	szept. 16-okt. 15.	lehetőleg okt. 31-ig	lehetőleg nov. 15-ig	lehetőleg jan. 15-ig	lehetőleg márc.15-ig
febr. 28-ig	márc. 01- ápr. 15.	lehetőleg máj. 31-ig	lehetőleg jún. 15-ig	lehetőleg aug. 15-ig	lehetőleg okt. 15-ig
4 éves képzésben és a Biztonsági szervező MA					
ápr. 06-ig	ápr. 07- máj. 21.	lehetőleg jún. 30-ig	lehetőleg szept. 30-ig	lehetőleg dec. 15-ig	lehetőleg márc. 15-ig

A Belügyminisztérium és a belügyminiszter által irányított szervnél folytatott kutatás engedélyezése.

Figyelem!!!: A szakdolgozat/diplomamunka, doktori képzés keretében a Belügyminisztériumban, a rendvédelmi szerveknél végzett kutatásokat előzetesen, célszerűen a témajelentkezések beadása előtt, engedélyeztetni kell.

A Belügyminisztérium és a belügyminiszter által irányított szervek aktualizált és preferált témajegyzéke évente április 30-ig a Belügyi Tudományos Tanács honlapján (<https://bm-tt.hu/>) megjelentetésre kerül.

Minden a Belügyminisztérium hivatali egységeinél, illetve a belügyminiszter által irányított szerveknél folytatott tudományos kutatás a kutatás célszerveként megjelölt szerv kérelmen alapuló engedélyéhez kötött.

Engedélyhez kötött kutatás olyan, kizárólag kutatási, tudományos célra felhasznált adat-, információgyűjtés, adatelemzési tevékenység, amely

- a) a Belügyminisztérium és a belügyminiszter által irányított szervek adatainak hozzáféréseire irányul;
- b) lebonyolításához a Belügyminisztérium vagy a belügyminiszter által irányított szervek közreműködése szükséges.

Nem engedélyhez kötött kutatás pl.:

- a) a felsőoktatásban és a doktori képzésben tanuló **polgári nemzetbiztonsági szolgálatoknál foglalkoztatottak kutatásai**. (A további kivételeket lásd: [itt](#))

A kutatási kérelmet elektronikus formában és postai úton is be lehet nyújtani

Elektronikus benyújtás a magyarorszag.hu weboldaltól, Központi Azonosítási Ügynök azonosítási szolgáltatással, az Oktatás, Kutatás / Kutatás / Belügyminisztérium – Kutatási Kérelmek benyújtása, Jelentkezés Belügyi Doktori Kollégiumba, Csatlakozás a Belügyi Tudományos Adattárhoz pontban elérhető űrlap teljes körű részletes kitöltésével kezdeményezhető. A kutatási kérelem postai úton történő beküldése esetén a kérelem űrlapját a [BTT weboldalán](#) lehet elérni, majd a Főosztály részére kell feladni.

A kutatási kérelmek benyújtási határideje adott évben: január 1., április 1., július 1., és október 1.

A vis maior esetek kivételével, a kutatás engedélyezése esetén a kutatási kérelemben foglaltaktól eltérni nem lehet.

Bővebb információ elérhető [itt](#).

1.1. A szakdolgozat/diplomamunka Neptun rendszerbe való feltöltése¹

SZÖVEGEGYEZŐSÉG VIZSGÁLATA	LEADÁS-FELTÖLTÉS	BÍRÁLÓ FELKÉRÉSE	BÍRÁLAT FELTÖLTÉSE
lehetőleg leadás előtt 10 nappal	ápr. 15-30-ig (április 15-ig díjmentes)	a dolgozat benyújtását követően	a záróvizsga megkezdése előtt legkésőbb 5 nappal
lehetőleg leadás előtt 10 nappal	nov. 15-30-ig (nov. 15-ig díjmentes)	a dolgozat benyújtását követően	a záróvizsga megkezdése előtt legkésőbb 5 nappal

2. A művek szerkezeti felépítése és a formai elvárások

2.1. Oldalbeállítás

- A4-es formátumú, álló tájolású
- Sortávolság: 1,5
- Oldalszámok: élőlábban jobb oldalon lent (A számozás a „Bevezetés” címet tartalmazó oldalon kezdődik, azzal a számmal, ahányadik oldalon vagyunk (pl. 3

¹ A nemzetbiztonsági képzések esetében a TVSZ-ben meghatározott eltérések az irányadók!

vagy 4), a „Felhasznált irodalom” fejezet végéig tart („Mellékletek” már nem számozott oldalak).

- Betűtípus: „**Times New Roman**”
- Betűméret: 12 pt
- Bekezdések: térköz előtte 0, utána 6 pt
- A szöveg egyenletes eloszlása a margók között (sorkizárt), elválasztás használható, amennyiben az íráskép megkívánja az egyenletes sűrűség miatt
- Margók beállítása:

Digitális formában:

bal: 2,5 cm

jobb: 2,5 cm

felső: 2,5 cm

alsó: 2,5 cm

Kötés esetén:

bal: 3,0 cm

jobb: 2,0 cm

felső: 2,5 cm

alsó: 2,5 cm

2.2. Fejezetek tagolása:

1. FÉLKÖVÉR, 12-ES BETŰNAGYSÁG NAGYBETŰ ÁLLÓ (TÉRKÖZ ELŐTTE 0 PT; UTÁNA 24 PT)

1.1. Félkövér, 12-es betűnagyság (térköz előtte 36 pt; utána 12 pt)

1.1.1. Normál, 12-es betűnagyság, dőlt, a szöveg aláhúzva (térköz előtte 24 pt; utána 6 pt)

1.1.1.1. Normál, 12-es betűnagyság, dőlt szöveg

Oldalszámok jobb oldalon lent.

Minden fejezetet külön oldalon kell kezdeni. Az egyes fejezeteket a „Tartalomjegyzék”, „Bevezetés”, „Összegzés”, „Irodalomjegyzék” és „Mellékletek” kivételével számozással kell ellátni. Ajánlott az automatikus tartalomjegyzék funkció beállítása.

2.3. A szakdolgozat/diplomamunka belső szerkezete

Külső fedőlap (TVSZ 5. számú melléklet 1. függelékében található minta alapján)

Belső fedőlap - A szakdolgozat/diplomamunka címe, fejléc, készítette, konzulens (TVSZ 5. számú melléklet 2. függelékében található minta alapján)

Tartalomjegyzék

Bevezető rész:

- a témaválasztás indokolása;
- a téma helye, szerepe, kapcsolódásai, jelentősége, aktualitása;
- a célkitűzések megfogalmazása;
- a szakdolgozat/diplomamunka gyakorlati alkalmazásának lehetséges esetei - amennyiben ilyen van.

Fő rész (fejezetenként):

- problémafelvetés;
- elemző, vizsgáló munka (saját kutatás eredményének ismertetése);
- következtetések levonása;
- konkrét ajánlások megfogalmazása.

Befejező rész:

- a téma rövid összegzése, a lényeg kiemelése;
- indokolt esetben utalás a jövőbeni változásokra (új szabályok, stb.);
- a szükséges esetben utalás a kidolgozó témával kapcsolatos jövőbeni szándékaira (tovább gondolja, továbbfejleszt, stb.).

Irodalomjegyzék (felhasznált szakirodalom, felhasznált jogszabályok felsorolása)

Mellékletek jegyzéke (külön lapon a mellékletek sorszáma és felsorolása)

Pl.: 1. sz. melléklet: A jogrendszer felosztásának vázlata

2. sz. melléklet: Angolszász jogrendszer a világ országaiban

A szakdolgozat témájához kapcsolódó mellékletek (amennyiben több melléklet van – szöveg és ábrák, táblázatok, stb.)

A szakdolgozat témájához kapcsolódó függelékek (külön lapon):

Összegzés (annotáció) (egy oldalnyi terjedelemben)

2.4. A szakdolgozat/diplomamunka feltöltési útmutató²

A szakdolgozat/diplomamunka érvényes elfogadásához az alábbiakat kell külön-külön dokumentumokként feltölteni a Neptun-rendszerben (mindösszesen 4 dokumentum):

1. Szakdolgozat/diplomamunka (File név: SZAKDOLGOZAT vagy DIPLOMAMUNKA)
2. A konzultációkon történő részvétel igazolása (TVSZ 5. számú melléklet 3. függelékében található minta alapján) (File név: KONZULTÁCIÓS IGAZOLÁS)
3. Szerzői jogi nyilatkozat (TVSZ 5. számú melléklet 5. függelékében található minta alapján) (File név: SZERZŐI JOGI NYILATKOZAT)
4. Felhasználási nyilatkozat (TVSZ 5. számú melléklet 6. függelékében található minta alapján) (File név: FELHASZNÁLÁSI NYILATKOZAT)

Az útmutató mellékletei:

- 1. sz. melléklet:** Hivatkozások: a lábjegyzetek és a felhasznált irodalmak jegyzékének formai előírásai
- 2. sz. melléklet:** Ábrák, képek, diagramok és táblázatok elhelyezése

² A nemzetbiztonsági képzések esetében a TVSZ-ben meghatározott eltérések az irányadók!

II. ÚTMUTATÓ A KONZULENSEK ÉS A BÍRÁLÓK SZÁMÁRA

A szakdolgozattal/diplomamunkával kapcsolatos feladatok

A konzulens a meghatározott konzultációkat megtartja, azokról nyilvántartást vezet, folyamatosan figyelemmel kíséri a hallgató tevékenységét.

A hallgató, a témaválasztást követően folyamatosan tartsa a kapcsolatot a konzulenssel, elvárta a minimálisan három alkalommal történő személyes, vagy digitális eszközön végrehajtott konzultáció!

1. Szakdolgozat

A szakdolgozat olyan lehetőleg önálló kutatáson alapuló és megfelelően értékelt munka, amely legalább alapszinten jelenít meg olyan tudományos értékeket, amelyek gyakorlati alkalmazhatóságát a hallgató praktikus módon alá tudja támasztani. Cél, hogy a gyakorlati és tudományos ismertek ötvözésével elsősorban a gyakorlati megvalósíthatóság szempontjaihoz igazodva jelenjenek meg az eredmények. A szakdolgozat esetében nem elvárás a hipotézis megfogalmazása, de nem is tiltott. A hazai feldolgozott szakirodalom száma 10-20 között mozog, tartalmaznia kell 3-5 releváns nemzetközi szakirodalmat, terjedelme mellékletek nélkül minimum 60 000, maximum 100 000 karakter. Ajánlott a választott témában önálló kutatás elvégzése és annak értékelése, elemzése.

2. Diplomamunka

A diplomamunka a hallgató tudományos alapokon felépített, önálló kutatáson alapuló önálló szellemi alkotása. A diplomamunkának annak jellegéhez igazodó mértékben már tudományos értelemben vett feltevéseket (hipotéziseket) is tartalmaznia kell, amelyeket igazolni kell a munkában. A feldolgozott hazai szakirodalmat összehasonlító szemléletmóddal kell alkalmazni, melyek száma 20-30 között alakul, hangsúlyozva, hogy legalább 7-10 mértékadó külföldi forrásmunkát ajánlott felhasználni. A diplomamunka terjedelme mellékletek nélkül minimum 80 000, maximum 120 000 karakter. Ajánlott a választott témában önálló kutatás elvégzése és annak értékelése, elemzése.

A plágiumvizsgálat eredményét mindkét mű esetében a konzulens ellenőrzi és fogadja el.

3. Az egyes írásművekhez kapcsolódó bírálati szempontok

Minden elkészült munkánál **egységes szempont annak vizsgálata, hogy a dolgozat milyen mértékben felel meg a TVSZ által meghatározott tartalmi és formai feltételrendszernek.** A konzulensek és a bírálók az ettől való eltérés mértékét helyezik vizsgálatuk középpontjába, illetve a jelen útmutatóban meghatározott szempontokat veszik különösen figyelembe.

3.1. Konzulensi vélemény szempontjai szakdolgozat esetén (ajánlás)

A konzulens a szakdolgozat esetén a konkrét szakmai és tudományos tevékenységet elsősorban a szakirodalmi feldolgozottság alakításával és konkrét irányításával támogatja az alábbi szempontok figyelembevételével:

- **a téma aktualitása és annak gyakorlati hasznossága,**

Az ettől való eltérés a konzulens engedélyével különösen indokolt esetben történhet, azonban az eltérés mértéke nem eredményezheti a választott témán kívül kerülést.

- **a felhasznált szakirodalom mennyisége, mélysége, annak bemutatása, megjelenítése,**

A szakirodalmi feldolgozottság szorosan kötődik a témához, azok hivatkozása egymást erősíti és logikusan szolgálja. A felhasznált irodalommal szembeni követelmény, hogy az kapcsolódjon a szakdolgozat témájához.

- **a határidők megtartása,**

A vonatkozó határidők szigorú megtartása és megkövetelése alapkövetelmény a dolgozat készítése során.

- **a kidolgozás során a konzulensi ajánlások figyelembevétele, végrehajtása,**

A konzulens aktív irányító szerepével a dolgozat formálásának a fontos résztvevője. Tanácsainak beépítése, javaslatainak megfogadása ajánlott szempont, amennyiben az biztos és állandó szempontokon alapul.

- **a hallgató rendelkezésre állása, szorgalma, öntevékenysége,**

A határidők megtartása mellett az egyéni motiváltság és együttműködési hajlandóság jól mutatja az írásműben fektetett energiát, amelyek mértéke fontos jelzés a hallgató elkötelezettségét illetően.

- **az önálló munkára való képesség,**

A konzulensi iránymutatások gyors és megfelelő átvételét és az írásmű szerves részévé való tételét, valamint a releváns szakirodalom megfelelő bemutatását kiemelten kell vizsgálni.

- **a mű logikai ívének helyes felépítése, az egyéni kutatások végrehajtása,**

A téma bemutatása, a kidolgozás és a következtetések azonos értelmezési keretben való megjelenítése és azok megfelelő szakmai keretbe foglalása elvárt az írásmű megítélése kapcsán.

- **az eredmények bemutatása, a következtetések, esetleges új eredmények megvalósíthatósága,**

A konzulens egyéni megítéléséhez és szakmai/tudományos felkészültségének lehet szempontja. Fontos, hogy a javaslatok ne legyenek irreálisak, azoknak a gyakorlat számára legalább elvi szinten elfogadhatónak kell lennie.

3.2. A bírálói vélemény szempontjai szakdolgozat esetén (ajánlás)

- **a témaválasztás megítélése,**

A témának aktuálisnak kell lennie és figyelembe kell venni annak feldolgozottságát is. Kiemelt szempont, hogy a téma minden esetben kapcsolódjon az adott szakirány ismeretrendszerébe.

- **a szakirodalom feldolgozottsága,**

A szakirodalmi feldolgozottság szorosan kötődik a témához, azok hivatkozása egymást erősíti és logikusan szolgálja. A felhasznált irodalommal szembeni követelmény, hogy kapcsolódjon a szakdolgozathoz.

- **a dolgozat szerkezete,**

A dolgozatnak logikus szerkezeti ívet kell követnie, az egyes szerkezeti elemek szoros kapcsolatban állnak.

- **a dolgozat stílusa, közérthetőség, olvasmányosság,**

A szaknyelv és a szakkifejezések megfelelő használata elvárt. Kerülni kell a zsurnaliszta vagy civil terminológiát (Pl: autó, repülő, rab, stb.).

- **a tartalmi jellemzők, egyéni kutatások végrehajtása, az eredmény bemutatása,**

Informatív, időszerű és koncentrált jegyeket kell tartalmaznia az írásműnek.

- **a formai követelményeknek való megfelelés,**

A TVSZ elvárásaihoz és ezen útmutatóban foglalt szempontokhoz kell igazodnia a formai követelményeknek. A szerkesztési előírások helyessége és a korrekt hivatkozások megléte kiemelt szempont az értékelésnél. Az ábrák, diagrammok, táblázatok, képek felhasználása és aktualitása támogató szerepe jól érzékelhetően, egységesen mutakozzon meg.

- **következtetések, javaslatok megítélése,**

A munkában a jövő számára legalább elméleti és gyakorlati szinten hasznosítható megoldásokat, javaslatokat kell megfogalmazni.

a szakdolgozat védés során megválaszolandó kérdések - 2 db.

3.3. Konzulensi vélemény szempontjai diplomamunka esetén

A diplomamunka konzulensének feladata, hogy a szakmai színtéren felülemelkedve, de arra építkezve vezesse végig a hallgatót a választott témán. Elvárás, hogy a hallgató tudományos igényességű, és önálló kutatáson alapuló dolgozatot készítsen, amelyben új eredmények jelennek meg. A megfelelőség fokmérője, hogy az újdonságok a szakma és a tudomány számára is jól azonosíthatóvá váljanak, amely érdekében a konzulens a következő elemeket érvényre jutását értékeli:

- **témaválasztás jelentősége, aktualitása,**

A témának aktuálisnak kell lennie és figyelembe kell venni annak feldolgozottságát is. Kiemelt szempont, hogy a téma minden esetben kapcsolódjon az adott szakirány karakterébe. Az ettől való eltérés a konzulens különösen indokolt esetben történhet, azonban az eltérés mértéke nem eredményezheti a szakmai kereteken kívül kerülést.

- **a mű logikai ívének helyes felépítése, az egyéni kutatások végrehajtása,**

A téma bemutatása, a kidolgozás és a következtetések azonos értelmezési keretben való megjelenítése és azok megfelelő szakmai keretbe foglalása elvárt az írásmű megítélése kapcsán.

- **kapcsolódó hazai és külföldi szakirodalom feldolgozása, felhasználása,**

A szakirodalmi feldolgozottság szorosan kötődik a témához, azok hivatkozása egymást erősíti és logikusan szolgálja. A felhasznált irodalommal szembeni követelmény, hogy az kapcsolódjon a szakdolgozat témájához. Törekedni kell arra, hogy a felhasznált irodalom mérvadó hazai, illetve tudományos szakfolyóiratokból származzon.

- **saját kutatás elvégzése, módszere, eredményei, azok megjelenítése, következtetések levonása,**

A téma lehetőleg összehasonlító feldolgozását kell szorgalmazni. Kiemelten kell vizsgálni, hogy a beérkezett információk, adatok, milyen elemző-értékelő feldolgozáson mentek keresztül. A következtetések levonása nem lehet szűk szakmai keresztmetszetre vonatkoztatható, azoknak mindig valamilyen magasabb értéket kell erősíteni.

- **a hallgató rendelkezésre állása, szorgalma, öntevékenysége,**

A határidők megtartása mellett az egyéni motiváltság és együttműködési hajlandóság jól mutatja az írásműben fektetett energiát, amelyek mértéke fontos jelzés a hallgató elkötelezettségét illetően.

- **a dolgozat szakmai színvonala,**

A szakmai színvonal megítélése a dolgozat egészének komplex szemletű értékelését tükrözi. A vélemény kialakításakor a korábban kifejtett tudományos elvárhatóságnak való megfelelés a fő szempont. Ezen túlmenően értékelni kell különösen: a hallgató egyéni adottságait, a dolgozat nyelvezetét, érthetőségét, stilisztikai megfelelését és azt a körülményt, hogy mennyire hat az olvasó számára.

- **új eredmények a diplomamunkában, következtetések,**

A diplomamunka lényegi eleméről van szó, ezért különös hangsúlyt kap, hogy az újdonságok a szakma és a tudomány számára is jól azonosíthatóvá váljanak. Ennek érdekében a hipotézis megfogalmazása, a kutatás, az elemző-értékelő feldolgozás, a szintetizáló következtetések levonása útján kell az új eredményt bemutatni. Szerencsés, ha ezek gyakorlatba való átültetése viszonylag egyszerűen megvalósítható.

- **a konzulensi vélemény összegzése,**

Ebben a szerkezeti egységben a dolgozat lényegi üzenetét és főbb eredményeit kell megfogalmazni. A munka elkészítésének egyéni, szakmai és elméleti motivációira utalva a jövő számára hasznosítható megoldásokat, addig meg nem fogalmazott következtetéseket kell bemutatni.

3.4. Bírálati vélemény szempontjai diplomamunka esetén

- **témaválasztás aktualitása,**

Az aktualitás megítélése során figyelembe kell venni a téma ismertségét és korábbi feldolgozottságának szintjét. Fontos szempont a reális célkitűzések megfogalmazása és az újszerűség középpontba állítása. Kiemelt szempont, hogy a téma minden esetben kapcsolódjon az adott szakirány ismeretrendszerébe

- **a szakirodalmi feldolgozottsága,**

A szakirodalmi feldolgozottság szorosan kötődik a témához, azok hivatkozása egymást erősíti és logikusan szolgálja. A felhasznált irodalommal szembeni követelmény, hogy kapcsolódjon a dolgozathoz.

- **a diplomamunka felépítése, szerkezete,**

Az írásmű logikus felépítése és jól áttekinthetősége fontos szempont, amelynek a munka tartalmához igazodó megfelelő gondolatmenetet támogatnia kell.

- **a dolgozat stílusa, közérthetőség, olvashatóság,**

A megfogalmazások egyértelműsége és a gördülékeny (olvasmányos) stílus kiemelten vizsgálendő szempont. Emellett a megfelelő szakmai terminológia és szaknyelv alkalmazása sem sérülhet, amelyet kellő szabotosság és nyelvtani helyesség foglal keretbe.

- **a tartalmi jellemzők, egyéni kutatások végrehajtása, az eredmény bemutatása,**

Különös hangsúlyt kell kapnia az elméleti és a gyakorlati ismeretek szintetizálásának és azok kapcsolatának értékteremtő módon való bemutatásának. Figyelemmel kell lenni a megfelelő kutatómódszertan alkalmazásának minőségére és az eredmények világos megjelenítésére.

- **formai követelményeknek való megfelelés,**

A TVSZ elvárásaihoz és ezen útmutatóban foglalt szempontokhoz kell igazodnia a formai követelményeknek. A szerkesztési előírások helyessége és a korrekt hivatkozások megléte kiemelt szempont az értékelésnél. Az ábrák, diagrammok, táblázatok, képek felhasználása és aktualitása támogató szerepe jól érzékelhetően, egységesen mutakozzon meg.

- **következtetések, javaslatok megítélése,**

Fontos szempont a következtetések alátámasztottságának vizsgálata és azok realitásának megítélése. Külön vizsgálendő a gyakorlati alkalmazhatóság és az oktatásba való bevonás lehetősége.

a diplomamunka védés során megválaszolható kérdések - 2 db.

3.5. Bíráli feladatok szakdolgozat és diplomamunka bírálat esetén

Mindkét írásmű esetén a két kötelezően megválaszolható kérdést a bíráli véleményben kell szerepeltetni és a hallgatónak 5 nappal a vizsga megkezdése előtt rendelkezésre kell bocsátania, hogy a védésre felkészüljön. Az egyik kérdés a konkrét szakmai tartalomra vonatkozik és annak összefüggéseire. A második kérdés az írásmű szélesebb tudományos közegbe való elhelyezését kutatja.

4. A szakdolgozat/diplomamunka bemutatása a záróvizsgán, a bíráli kérdései

A dolgozat bemutatása minden esetben prezentációval (ppt./prezi) támogatott formában történik, amelynek terjedelme maximum 10 dia lehet. Az első és utolsó dia az egyetemi arculatnak megfelelő formában készül. Az ismertetésre rendelkezésre álló idő a 15 percet nem haladhatja meg és nem lehet kevesebb 10 percnél. Az egyes diákon szöveg, kép és kisfilm is alkalmazható, amelyek az átfogó és célzott megismerést szolgálják. A diasor magában foglalja a következő elemeket: címlap; az előadás felépítése; téma bemutatása/kidolgozása (több dia); összegzés; záródia.

5. Az írásművek értékelési mutatói öt fokozatú értékeléssel

- **jeles (5)** A hallgató a téma a kidolgozottságában és egyéni felkészültségében kiemelkedő és ismereteit integrálni tudja, amely egyéni kutatást is tartalmaz. Dolgozata mindenben megfelel a formai elvárásoknak és átlag feletti igényességet tükröz. A védésen feltett kérdésekre adott válasza, logikai

felépítése és tartalma kifogástalan, a terminológiát helyesen alkalmazza és bizonyítja, hogy ismereteit alkotó módon képes alkalmazni.

- **jó (4)** A hallgató választott témáját magas szinten elsajátította, helyesen mutatja be a főbb összefüggéseket, azokat önállóan képes előadni, meggyőzi a bírálót arról, hogy alkalmazni tudja a feldolgozott ismereteket. A dolgozat formai szempontokból kisebb hibákat tartalmaz, azonban ezek a dolgozat érdemi megítélésre nincsenek jelentős kihatással. A védésen feltett kérdésekre többnyire helyesen válaszol, tárgyi tévedése nincs.
- **közepes (3)** A hallgató a dolgozata témáját közepes szinten feldolgozta, helyesen mutatja be az összefüggéseket, meggyőzi a bírálót arról, hogy a feldolgozott ismeretek többségének alkalmazásában jártas, a feltett kérdések több mint felére helyesen válaszol, súlyosabb tárgyi tévedése nincs. A dolgozat formai előírásainak esetenként nem tesz eleget, azonban ezek nem mennek a szakmaiság rovására, a dolgozat tartalmát alapvetéseiben nem érintik.
- **elégleges (2)** A hallgató a dolgozat témáját az általánoshoz képest gyengébb szinten feldolgozta, az összefüggéseket, a logikai ívet nehézkesen tudja bemutatni. A dolgozat több helyen tartalmaz nem odaillő részeket. Kevésbé képes meggyőzni a bírálót arról, hogy az ismeretek fő részeinek alkalmazásában elfogadhatóan jártas, a feltett kérdések egy részére nem tud helyes válaszokat adni, esetenként tárgyi tévedése is van. A dolgozat ismétlődő formai hiányosságokkal készült el, amelyek az összértékelést is jelentősen befolyásolják.
- **elégtelen (1)** A hallgató a választott témát nem dolgozta fel, az alapvető ismereteket sem tudja felmutatni. Formai és tartalmi szempontból a dolgozat nem egyeztethető össze az elvárásokkal, komoly nyelvtani, értelmezési, szakmai hiányosságokat tartalmaz. A bíráló kérdésére nem ad elfogadható válaszokat, a témában való súlyos tájékozatlanságát bizonyítja be.

1. sz. melléklet: Hivatkozások - a lábjegyzetek és a felhasznált irodalmak jegyzékének formai előírásai

A lábjegyzet általános követelményei, a hivatkozás szabályai

a) A *lábjegyzetszám* jellemzően a mondatrészt vagy mondatot záró írásjel mögé kerül. Lábjegyzetszámok közvetlenül egymás mellett nem állhatnak, még vesszővel elválasztva sem. Ha egy bekezdésben egymás utáni mondatokban ugyanannak a műnek ugyanarról az oldaláról, vagy ugyanarról a jogszabályhelyről stb. többször is szerepel idézet, csak az utolsó után kell megadni az idézetek helyét. A lábjegyzetekben a bevett rövidítéseket alkalmazni kell: *vö.*, *fej.*, *bek.* A lábjegyzetek végén mindig pont van.

b) A *hivatkozott forrásműveket* első említésüknél hiánytalanul kell a lábjegyzetben adatalni,³ azután már csak rövid formában kell hivatkozni rájuk szintén kizárólag lábjegyzetben.⁴ Ha több forrásművet is tartalmaz a lábjegyzet, akkor azokat pontosvesszővel kell elválasztani egymástól. Amennyiben ugyanannak a szerzőnek több műve is szerepel a lábjegyzetben, a szerző neve minden mű első említésénél kiírandó. Szó szerinti idézés esetében az idézett szövegrész idézőjelbe kerül a törzsszövegben, és a szerző, évszám mellett az oldalszámot is meg kell jelölni. Háromnál több szerzős műnél csak egy szerző nevét írjuk ki a lábjegyzetben, a többiekét az „*et al.*” kifejezéssel helyettesítjük. Szerzőpárosok nevének említésekor ügyelni kell az első és a további megjelölések különbségére (először: Ország László – Magay Tamás; utána: Ország–Magay).

c) A hivatkozások során ügyeljünk a nevek helyesírására. A latin ábécét használó nyelveken szereplő neveket nem változtatjuk meg (pl. Vavro Hajdú, Kemal Kılıçdaroğlu, José Manuel Durão Barroso). A nem latin betűs neveket vagy az Osiris Kiadó Helyesírás című kiadványa szerint írjuk át (Alekszandr Sz. Puskin, Ruholláh Homeini, Oszáma bin Ládén, Joánisz Kapodisztriasz stb.), vagy pedig az adott nyelv magyar gyakorlata szerint (pl. japán: Sinzó Abe; kínai: Hszi Csin-ping; ógörög: Aiszkhülosz).

d) *Szervezetek nevét* első említésnél teljes magyar formájában ki kell írni, ha van hivatalos magyar neve, utána kerek zárójelben megadva a rövidítését: Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ). Idegen nyelvű szervezet- és intézménynevek eredeti alakjukban használandók, amennyiben nincs hivatalos fordításuk, például a Federal Communications Commission (FCC).

e) *Törvényeket* az első említésnél teljes elnevezéssel kell megadni, utána használható csak a száma, a rövid leírása vagy a bevett rövidítése. Rövidítés használatakor azt az első említés után zárójelben kell feltüntetni. Ügyeljünk a helyes írásra: a törvénykönyvek elnevezésének és rövidítésének csak a legelső betűje nagy (Polgári törvénykönyv, Ptk., Büntető törvénykönyv, Btk.), valamint különbség van alkotmány (mint jogszabálytípus) és Alkotmány (mint konkrét jogszabály) között. Más országok törvényeit igyekezzünk magyarul, de az eredeti elnevezést is megadva hivatkozni.

f) *Rendeletek, utasítások, határozatok, döntések, ítéletek és jogesetek* hivatkozásakor szintén a hivatalos formát kell használni, azonban ha a megnevezés túl hosszú, a főszövegben elég rövid változata [pl. 28/2019. (III. 14.) ME határozat], és lábjegyzetben kell elhelyezni teljes formájában. Ügyelni kell a szóközökre és a megfelelő írásjelek használatára. A jogesetek elnevezését nem szedjük dőlt betűvel. Külföldi

³ Wass Albert: *Elvész a nyom*. Pomáz, Kráter, 2003.

⁴ Wass (2003): i. m. 25.

jogeseteknél a főszövegben először ki kell írni a két peres fél nevét tartalmazó rövid megnevezést (United States v. Virginia) – a pontos adatok lábjegyzetbe kerülnek –, a későbbiekben, ha egyértelmű, elegendő a bevett rövid megnevezés (Virginia-ügy).

g) *Műszaki szövegeknél* a Magyar Szabványügyi Testület által megadott címet és formát használjuk. Mindig a tiszta, az európai és a nemzetközi szabványok hivatalos megjelölését használjuk. Ügyeljünk a jel, a hivatkozási szám, az alszabványszám, a kötetszám, a rész, a lapszám és a kiadás évének helyes feltüntetésére, azután már csak rövid formában kell hivatkozni rájuk szintén kizárólag lábjegyzetben. Ha több forrásművet is tartalmaz a lábjegyzet, akkor azokat pontos vesszővel kell elválasztani egymástól. Amennyiben ugyanannak a szerzőnek több műve is szerepel a lábjegyzetben, a szerző neve minden mű első említésénél kiírandó. Ha nem általában a műre, hanem csak az egyik gondolatára hivatkozunk, a lábjegyzetben fel kell tüntetni annak pontos oldalszámát.

i) *Ábrák és táblázatok forrásmegjelölését* az ábra és táblázat alatt kell rövid formában szerepeltetni, a pontosabb adatokat a lábjegyzetben kell rögzíteni.

A felhasznált irodalmak jegyzéke

A tanulmány végén közölni kell a *felhasznált irodalmak jegyzékét*, amely kizárólag a lábjegyzetben vagy ábra, illetve táblázat forrásmegjelölésében hivatkozott műveket tartalmazhatja ábécérendbe sorolva.

a) *Kötetben megjelent tanulmány*⁵ esetén meg kell adni a tanulmány szerzőjét és címét, a kötet pontos kiadási adatait – kiadás helye, kiadó neve, megjelenés éve –, a tanulmány általános hivatkozása esetén a kezdő és záró oldalszámát. Többkötetes műnél az adott kötetet római számokkal kell feltüntetni a kötet címét záró pont után (XIV. kötet).

A *periodikákban megjelent cikkek*⁶ esetén a szerző és a cikk címe mellett kötelező adat a folyóirat neve (a folyóiratok címét fő szabály szerint teljes formában kell megadni, a rövidítésük nemhasználható), az évfolyam sorszáma, a megjelenés éve, a lapszám sorszáma és a cikk kezdő és záró oldalszáma. Online periodika esetén az irodalomjegyzékben a cikk pontos elérési útját is fel kell tüntetni.

Az *interneten közzétett szövegeknél*⁷ fel kell tüntetni a szerzőt (lehet személy vagy szervezet), a közlemény címét (szerző hiányában ez kerül a hivatkozás elejére), a weboldal címét, a megjelenés dátumát, valamint az irodalomjegyzékben az elérési útvonalat is. Az elérési útvonal (link) lábjegyzetben nem szerepelhet kiírva. Teljesen általános linkeket, pl. egy szervezet honlapjának címét, szükségtelen megadni az irodalomjegyzékben.

⁵ Gárdos Péter: Előszó. In Gárdos Péter (szerk.): Tanulmányok a fiduciárius biztosítékok köréből. Budapest, HVG–ORAC, 2010. 7–16.

⁶ Bartošek, Karel: A történelem visszatérése – cseh módra. Világosság, 34. (1993), 1. 10–15.

⁷ Birnbaum, Robert – Georg Ismar: Schäuble will dem Schutz des Lebens nicht alles unterordnen. *Der Tagesspiegel*, Online: www.tagesspiegel.de/politik/bundestagspraesident-zur-corona-krise-schaeuble-will-dem-schutz-des-lebens-nicht-alles-unterordnen/25770466.html (letöltve: 2020. április 26.)

2. sz. melléklet: Ábrák, képek, diagramok és táblázatok elhelyezése

Ábrák és táblázatok csak akkor használhatók, ha azok lényeges információt hordoznak. Az idegen nyelvű adatok magyarra fordítandók. Az ábrák és táblázatok megszerkesztése a szerző feladata. Más kiadványból átvett ábra esetén a szerzőnek a forrást pontosan meg kell jelölnie.

A beszűrt objektumoknál alapvető szempont a kezelhetőség. Lehetőleg a megfelelő szövegrész alá helyezzük, ne a szöveg közé, a szöveggel körbefuttatva. A szövegben hivatkozni kell az adott ábrára/képre/táblázatra/diagramra a sorszám alapján!

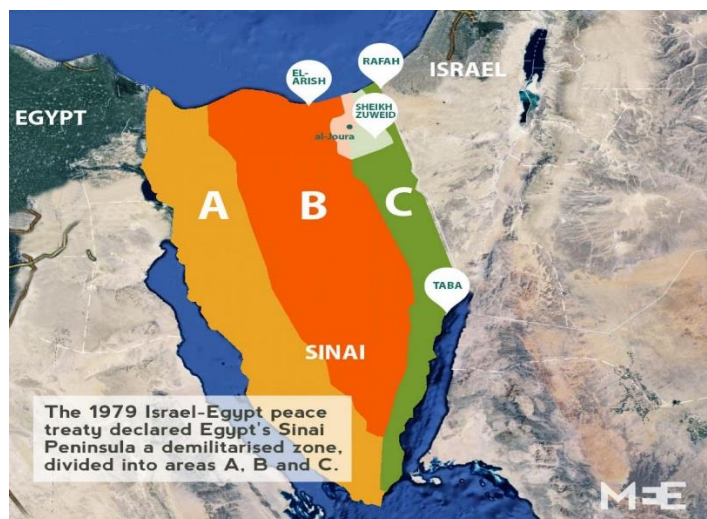
Pl. „Az 1. ábrán látható, hogy...”

Minden ábrának, képnek, táblázatnak, diagramnak címe is van. Az ábrák, képek méretezése az egész dolgozatban legyen egységes. A fél oldalnál nagyobb táblázatok, ábrák kerüljenek a dolgozat Mellékletébe! A feliratok elhelyezése a *táblázatok*, *diagramok* felett, míg az *ábrák*, *képek* alatt középre igazítva 10-es betűmérettel, félkövéren szedve. A címke előtt 12 pt-os, utána 6 pt-os térközt érdemes állítani, a táblázat, diagram után következő szöveg elé pedig 18 pt-os térközt állítva. Néhány alkalmazni javasolt minta:

1. sz. táblázat: Az FBŐ és a fegyverrel szolgálatot ellátó vagyonőr közötti lényeges azonosságok és különbségek.

	fegyveres biztonsági őr	fegyverrel szolgálatot ellátó személy és vagyonőr
jogszabályi alapok	1997. évi CLIX. törvény	2005. évi CXXXIII. törvény
feltételek	büntetlen előélet, nagykorú, magyar állampolgárság, szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy	
létrehozás	kötelező jelleggel (közérdek)	saját belátás szerint (magánérdek)
jogállás	szolgálatban közfeladatot ellátó személy	hatósági jogkört nem gyakorol
szolgálat ellátáshoz szükséges eszközök	bilincs, szolgálati kutya, vegyi eszköz, elektromos sokkoló eszköz, rendőrbot, lőfegyver (kényszerítő eszköz)	vegyi eszköz, szolgálati kutya, gumibot, lőfegyver (támadáselhárító eszköz)
jogosultság	felszólíthat, igazoltathat, elfoghat, előállíthat, visszatartathat, ruházatot átvizsgálhat, ellenszegülés esetén kényszerítő eszközt, támadás elhárítására lőfegyvert alkalmazhat (szolgálati feladatainak ellátása érdekében)	felszólíthat, megkérdezhet, felhívhat, megtilthat, megakadályozhat, eltávolíthat, ellenőrizhet, arányos mérvű testi kényszer, végszükség esetén, jogos védelmi helyzetben lőfegyvert, gumibotot, vegyi eszközt, őrkutyát alkalmazhat (végszükség, jogos védelmi helyzetben)

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

1. sz. ábra: Sínai félsziget zóna beosztása

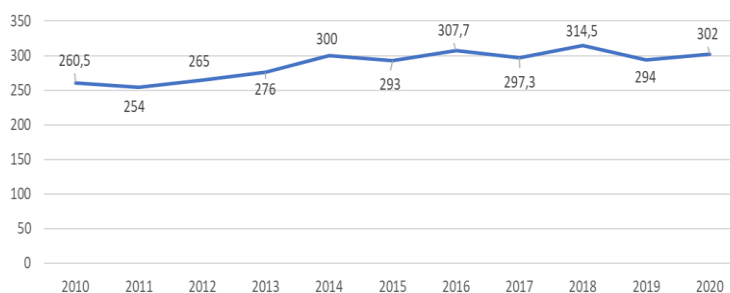
Forrás: <https://www.middleeasteye.net/news/decapitated-bodies-four-men-found-egypts-sinai>
(letöltve: 2020.07.24.)

2. sz. táblázat: A rendőrség állománya esetében a fegyelmi tárgyú döntések kapcsán lefolytatott Becsületbírósági eljárások megoszlása 2016 és 2020 között (fő).

A lefolytatott járáások évenkénti megoszlása					Összesen
2016	2017	2018	2019	2020 ⁸	
8	12	13	7	-	40

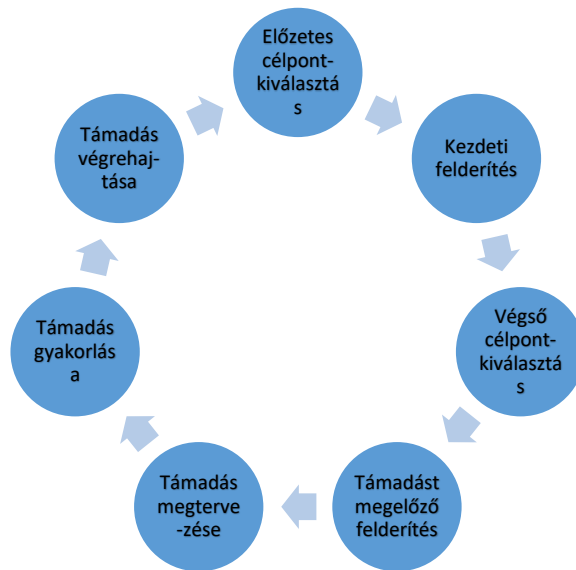
Készítette: Kardos Sándor, forrás: ORFK Fegyelmi Osztály statisztikai adatai

1. sz. diagram: NKE RTK MÖRT felvételi ponthatárok összesített átlaga 2010-2020.

Forrás: <https://www.felvi.hu/> (letöltve: 2021.04.29.).

⁸ A táblázat a tanulmány elkészítésekor – 2020. április hónapban – már lezárult eljárások adatait tartalmazza, abban a folyamatban lévő ügyek nem kerültek feltüntetésre.

2. sz. ábra: Terrorista támadási ciklus folyamatára magyar nyelvű fordítása.

Forrás: <https://www.dni.gov/nctc/icat/index.html> (letöltve: 2020. 03. 07.)

10-nél több beszúrt ábra/kép/táblázat/diagram esetén érdemes Jegyzéket készíteni a különböző címkék (ábrák, képek, táblázatok, diagramok) szerint csoportosítva.